

א) וּלְעֵילַי הַיְיָ, ב) מַמְוֹתַי הַיְיָ, ג) בְּעֵינַי וְעַד מַלְאָךְ מִן הַשָּׁמַיִם לֵבְשֵׁנִי, ד) אֵלֹהֵי הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ, ה) וְהַיְיָ אֱלֹהֵינוּ, ו) וְהַיְיָ אֱלֹהֵינוּ, ז) וְהַיְיָ אֱלֹהֵינוּ, ח) וְהַיְיָ אֱלֹהֵינוּ, ט) וְהַיְיָ אֱלֹהֵינוּ, י) וְהַיְיָ אֱלֹהֵינוּ, יא) וְהַיְיָ אֱלֹהֵינוּ, יב) וְהַיְיָ אֱלֹהֵינוּ, יג) וְהַיְיָ אֱלֹהֵינוּ, יד) וְהַיְיָ אֱלֹהֵינוּ, טו) וְהַיְיָ אֱלֹהֵינוּ, טז) וְהַיְיָ אֱלֹהֵינוּ, יז) וְהַיְיָ אֱלֹהֵינוּ, יח) וְהַיְיָ אֱלֹהֵינוּ, יט) וְהַיְיָ אֱלֹהֵינוּ.

גליון הש"ם

גמרא שכתום וחדר הדרוש. לעיל דף ג ע"א סוכה דף מד ע"ב: שם מבואר ואיך אמר לספר. ע"פ לקמן דף סה ע"ב:

הגהות הב"ח

ה רש"י ד"ה עילמית לשון עילם הסדר ואמ"כ מה"ד לוקמה בכל לע"ז ומתנין וכו' וקראה: **ב** (ג) תוספות ד"ה דלי ס"ד וכו' יעקב אל ואף על בג דהכי מני מבי וקרא שמו ה' נגי':

לעוי רש"י

פירקל"י (פולפי"ר). רגלה, תולגולה (עשר-בר). אישקופ"א (אישקוב"א). מטאטא.

מוסף רש"י

אף ספרים לא התייר. לטע לשון אחר מן מלנין **ה**קודש (לע"ה). פסקי פסקי. לנכדים שאין נכסין יחד (ד"ה כב). **ח**לוגוגות. שטני כפ"ק דיומא (ת). כל שעת הימים לא היה כולל שטם והתלגוגות (ד"ה טט). **פ**רפחיני. יקק שקורין שקורקל"י (טט). סלסלה. מפות הפך ממשמשים של מורה (טט). **ב**מוייה. כשערו (דרים לב כד). **ו**קא דרינא טונא. טעף משוי (ד"ה כג).

רבינו חננאל

ואחר ישובו בני ישראל ובקשו את ה' (אלהים) ואת דוד מלכם. ואחריה תפלה (אחרית) עבודה, שגא' והביאותים אל הר קדשי' ושמתים בבית תפלותי עולותיהם ונחיתים לירצון. אחר עבודה הודאה, שנאמר ובה תודה יכבדני. אחריתן ברכת כהנים, שנאמר וישא אהרן את ידיו אל העם ויברכם וגו' מלמד שיעשה החטאת ואחר כך בירך את העם. אחר ברכת שלום, שגא' ואני אברכם, וברכת הק"ב"ה הוא שלום, שגא' ה' עז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום, מיכח ואיך אמר לספר בשבחיו להשמיע כל תהלתו. אמר ר' אבהו רב הושעיא אלא לסיפא, גיפסית לגיפסית עיברית לעברים יונית ליוונים יצא. אי הכי רב ושמואל לוקמה מתניין בכל לשון לא יצא. ופרקינן לא דמיא מתניין אלא לסיפא, אמרו בלעז יונית, אמרו בלעז יונית לכל כשר, דיונית לרבן שמעון בן גמליאל כאשרית לתנא קמא היא. וקיימא לן כמתניתין וכפירושא דבייתא. הלעז ששמעו אשורית וצ"ג דלא ידע מאי קאמרי יצא. מאי טעמא דהא איכא מצות קריאה ופרסומי ניסא וכגון [נשים] ועמי הארץ דלא ידעין פירוש אשוררפנים בני הרמכים (ש), אפילו הכי נפקין ידי חובתן. קראה סירוגין יצא. פי' פסיק בנזן שקורא ומפסיק ביני ביני וחוזר ומתחיל במקום שפסק. סלסלה, פירוש הפוך בה והפך בה, כלומר התעסק בתורתך תמיד. מטאטא, [מכבד] ששכבדין בו הבית, יהבך, המשאוי שלך. ת"ר קראה סירוגין יצא, כדאמרין.

הקורא למפרע פרק שני מגילה

יה.

עין משפט ונר מצוה

א (נעור ל"ח סימן קי"ט):
ב (נעור שס סימן ק"ח):
ג (שס סי' קכ"ח):
ד (שס סי' קכ"ג):
ה (מ"ה מ"י ע"ב מהל' מגילה הלכה ד סמג)
עשין ד' טו"ע"כ ל"ח סימן מ"ח סעיף ט:
ו (ש"י ע"ה הלכה ג):

תורה אור השלם

1. אחר ישובו בני ישראל ובקשו את ה' אלהיהם ואת דוד מלכם ופחדו אל ה' ואל טובא בארצות הקמים:
הש"ע ג ה'
2. והביאותים אל הר קדשי' ושמתים בבית עולותיהם עולותיהם ונחיתים לירצון על מזבחי פי ביתי בית תפלה יקרא אל לבי העמים:
ישעיהו נו ז
3. ובה תודה יכבדני וישם דרך ארצנו בישע אלהים:
תהלים נ כג
4. וישא אהרן את ידיו אל העם ויברכם ויד מעשת החטאת והעלה ויהלשימים:

1. יקרא ט כב
2. וישמו את שמי על בני ישראל ואני אברכם: במדבר י כו
3. ה' עז לעמו יתן ויברך את עמו בשלום: תהלים כט א
4. מי ימלא גבורות וישימע כל תהלתו: תהלים ק"ב
5. היספר לו כי אדבר אם אמר איש כי יקלע: איוב לו כ
6. לך דמיה תהלה אלהים בציון ולך ישלם נדר: תהלים סה ב
7. ותקיים האלה נזקרים ונעשים בכל דור ודור משפחה ומשפחה מדינה ומדינה ועיר ועיר וימי הפורים האלה לא יעברו מתוך היהודים ויברך לא יטקו מזרעם: אסתר ט כח
8. ויאמר ה' אל משה פתב זאת וקרוי בספר ושים באזני יחזשע כי מחה אמתה את זכר עמלק מתחת השמים: שמות יז יד
9. זכור את אשר עשה לך עמלק בדרך בצאתכם ממצרים: דברים כז כ
10. והיה הנהיח ואלהך לך מפל איביך מסיבוב בארץ אשר ה' אלהך נתן לך נקלה לרשתה תמחה את זכר עמלק מתחת השמים לא תשכח:

11. ויבב שם מזבח ויקרא לו אל אלהי ישראל: בראשית לג כ
12. קמו וקבלו היהודים עליהם ועל זרעם ועל כל הנלזים עליהם ולא יעבור להיות עשית את שני הקמים האלה

13. ויכתב בשם הפלך אחשוורוש ויחתם בטבעת הפלך וישלח ספרים ביד הרצים בסוסים רכבי הרכש האחשורנים בני הרמכים: אסתר ח י
14. השלך על ה' ויהבך והוא יכלפלך לא יתן לעולם מוט לצדיק: תהלים נה כג
15. ושמתינו למגורש קדף ואנכי מים וטאטאיהי' במוטאטא השמך נאם וי צבאות: ישעיהו יד כג

ואוקמה רב ושמואל בשכוחה בלעז יוני וקורין אותה ללעז יוני. ואותיותן עליה, קראה גיפסית עברית עולמית מדית ליונית בכל לשון לא יצא. ופרקינן לא דמיא מתניין אלא לסיפא, אמרו בלעז יונית, אמרו בלעז יונית לכל כשר, דיונית לרבן שמעון בן גמליאל כאשרית לתנא קמא היא. וקיימא לן כמתניתין וכפירושא דבייתא. הלעז ששמעו אשורית וצ"ג דלא ידע מאי קאמרי יצא. מאי טעמא דהא איכא מצות קריאה ופרסומי ניסא וכגון [נשים] ועמי הארץ דלא ידעין פירוש אשוררפנים בני הרמכים (ש), אפילו הכי נפקין ידי חובתן. קראה סירוגין יצא. פי' פסיק בנזן שקורא ומפסיק ביני ביני וחוזר ומתחיל במקום שפסק. סלסלה, פירוש הפוך בה והפך בה, כלומר התעסק בתורתך תמיד. מטאטא, [מכבד] ששכבדין בו הבית, יהבך, המשאוי שלך. ת"ר קראה סירוגין יצא, כדאמרין.

אחר ישובו בני ישראל אחר ישובו לבית המקדש ובקשו הקב"ה ואת דוד מלכם: **ו**זכה טובה. אחר זכימה מן הודאה: **ו**ירד מעשה

ההטאת והעולה וגו': **ה**דא מילתא היא. אף הודאה עבודה של מקום הוא: **א**סור לספר. נקניעות זריכה: **ל**מי שיוכל. ואין מי שיכול לספר את כולו לפיכך אין נראה לספר מדעמו אלא את מה שמתנו חכמים: **י**סופר לו כי אדבר. הכי דריש ליה היסופר שזכו כולו כי ארצה לו דברי שבח אם אמר לעשות כך כי יצולע: **ס**מא דכולה משתוקא. מצמר כל הסממנין היא השמיקה שלא להרבות דברים והיינו לך דומיה תהלה: **מ**לה בסלע

משטוקא בסרין. אם תרצה לקנות הדבור כקלע תקנה השמיקה בשמים: **ט** קראה סרגוס כלל לשון. זו ואין צ"ל זו קמני: **מ**יסיבי. לרצ ושמואל דקמני הכל יונית לא יא: **ה**א לא דמיא. מירוצא הוא: **ג**יפטית לגיפטית יא. והכי נמי מנן במתני' ללועזות בלעז: **ע**צרים. לשון עבר הנאה: **ע**ילמית. לשון עילם (ב):

מתני' כברייתא. זו מיתקומא קראה בכל לשון דקמני מתני' לא יא כגון גיפטית למדיים ומדית לגיפטית אבל קורין אותו ללועזות בלעז איש כלשונו: **ו**פרסומי ניסא. אע"פ שאין יודעין מה שזומעין שואלין את השומעין ואומנין מה היא הקרייה הוא ואין היה הנם ומודיעין להן: **ל**א הו' ידעי רבנן. תלמידי רבינו הקדוש: **ח**לוגוגות. מני ירק הוא ושני כזמה מקומות כמשנה ובברייתא: **פ**רפחיני. פירקל"י בלע"ז: **מ**סלסל בשערך. למדנו שהסלסול לשון מיפוט והיפוך: **ט**אטיסא. אישקופ"א בלע"ז: סירוסין

לו כי אדבר אם איש כי יבלע דרש ר' יהודה איש כפר גבורה ואמרי לה איש כפר גבור חיל מאי דכתיב לך דומיה תהלה סמא דכולה משתוקא כי אתא רב דימי אמר אמרי במערבא מלה בסלע משתוקא בתרין: קראה על פה לא יצא וכו': מגלן אמר רבא אתיא זכירה זכירה כתיב הכא **ו**הימים האלה נזכרים וכתיב התם **ו**כתב זאת זכרון בספר מה להלן בספר אף כאן בספר וממאי דהאי זכירה קריאה היא דלמא עיון בעלמא לא סלקא דעתך (דכתיב) **ו**זכור יכול בלב כשהוא אומר **ו**לא תשכח הרי שכחת הלב אמור הא מה אני מקיים זכור בפה: קראה תרגום לא יצא וכו': היכי דמי אולימא דכתיבה מקרא וקרי לה תרגום היינו על פה לא צריכא דכתיבה תרגום וקרי לה תרגום: אבל קורין אותה ללועזות בלעז וכו': והא אמרת קראה בכל לשון לא יצא רב ושמואל דאמרי תרווייהו בלעז יווני היכי דמי אולימא דכתיבה אשורית וקרי לה יונית היינו על פה א"ר אחא א"ר אלעזר שכתובה בלעז יונית וא"ר אחא א"ר אלעזר מנין שקראו הקב"ה ליעקב אל שנאמר **ו**יקרא לו אל אלהי ישראל דאי סלקא דעתך למוזבא קרא ליה יעקב אל ויקרא לו יעקב מיבעי ליה אלא ויקרא לו ליעקב אל ומי קראו אל אלהי ישראל

מיתבי קראה גיפסית עברית עילמית מדית יונית לא יצא הא לא דמיא אלא להא גיפסית לגיפסית עברית לעברים עילמית לעילמים יונית ליוונים יצא אי הכי רב ושמואל אמאי מוקמי לה למתני' בלעז יונית לוקמה בכל לעז [אלא מתניתין כברייתא] וכי איתמר דרב ושמואל בעלמא איתמר רב ושמואל דאמרי תרווייהו לעז יווני לכל כשר והא קתני יונית ליוונים אין לכולי עלמא לא אינהו דאמורו כרשב"ג דתנן רשב"ג אומר אף ספרים לא התירו שיכתבו אלא יונית והוה הלכה כרשב"ג. אי אמרי הלכה כרשב"ג הוה אמאינה הני מילי שאר ספרים אבל מגילה דכתיב בה **ו**ככתבם אימאל לא קמ"ל: והלועז ששמעו אשורית יצא וכו': והא לא ידע מאי קאמרי מירי דהוה אנשים ועמי הארץ מתקיף לה רבינא אמו וכו' **ו**האחשתרנים בני הרמכים מי ידעינן אלא מצות קריאה ופרסומי ניסא וכתיב התם **ו**כתב זאת זכרון בספר מה להלן בספר אף כאן בספר וממאי דהאי זכירה קריאה היא דלמא עיון בעלמא לא סלקא דעתך (דכתיב) **ו**זכור יכול בלב כשהוא אומר **ו**לא תשכח הרי שכחת הלב אמור הא מה אני מקיים זכור בפה: קראה תרגום לא יצא וכו': היכי דמי אולימא דכתיבה מקרא וקרי לה תרגום היינו על פה לא צריכא דכתיבה תרגום וקרי לה תרגום: אבל קורין אותה ללועזות בלעז וכו': והא אמרת קראה בכל לשון לא יצא רב ושמואל דאמרי תרווייהו בלעז יווני היכי דמי אולימא דכתיבה אשורית וקרי לה יונית היינו על פה א"ר אחא א"ר אלעזר שכתובה בלעז יונית וא"ר אחא א"ר אלעזר מנין שקראו הקב"ה ליעקב אל שנאמר **ו**יקרא לו אל אלהי ישראל דאי סלקא דעתך למוזבא קרא ליה יעקב אל ויקרא לו יעקב מיבעי ליה אלא ויקרא לו ליעקב אל ומי קראו אל אלהי ישראל מיתבי קראה גיפסית עברית עילמית מדית יונית לא יצא הא לא דמיא אלא להא גיפסית לגיפסית עברית לעברים עילמית לעילמים יונית ליוונים יצא אי הכי רב ושמואל אמאי מוקמי לה למתני' בלעז יונית לוקמה בכל לעז [אלא מתניתין כברייתא] וכי איתמר דרב ושמואל בעלמא איתמר רב ושמואל דאמרי תרווייהו לעז יווני לכל כשר והא קתני יונית ליוונים אין לכולי עלמא לא אינהו דאמורו כרשב"ג דתנן רשב"ג אומר אף ספרים לא התירו שיכתבו אלא יונית והוה הלכה כרשב"ג. אי אמרי הלכה כרשב"ג הוה אמאינה הני מילי שאר ספרים אבל מגילה דכתיב בה **ו**ככתבם אימאל לא קמ"ל: והלועז ששמעו אשורית יצא וכו': והא לא ידע מאי קאמרי מירי דהוה אנשים ועמי הארץ מתקיף לה רבינא אמו וכו' **ו**האחשתרנים בני הרמכים מי ידעינן אלא מצות קריאה ופרסומי ניסא וכתיב התם **ו**כתב זאת זכרון בספר מה להלן בספר אף כאן בספר וממאי דהאי זכירה קריאה היא דלמא עיון בעלמא לא סלקא דעתך (דכתיב) **ו**זכור יכול בלב כשהוא אומר **ו**לא תשכח הרי שכחת הלב אמור הא מה אני מקיים זכור בפה: קראה תרגום לא יצא וכו': היכי דמי אולימא דכתיבה מקרא וקרי לה תרגום היינו על פה לא צריכא דכתיבה תרגום וקרי לה תרגום: אבל קורין אותה ללועזות בלעז וכו': והא אמרת קראה בכל לשון לא יצא רב ושמואל דאמרי תרווייהו בלעז יווני היכי דמי אולימא דכתיבה אשורית וקרי לה יונית היינו על פה א"ר אחא א"ר אלעזר שכתובה בלעז יונית וא"ר אחא א"ר אלעזר מנין שקראו הקב"ה ליעקב אל שנאמר **ו**יקרא לו אל אלהי ישראל דאי סלקא דעתך למוזבא קרא ליה יעקב אל ויקרא לו יעקב מיבעי ליה אלא ויקרא לו ליעקב אל ומי קראו אל אלהי ישראל מיתבי קראה גיפסית עברית עילמית מדית יונית לא יצא הא לא דמיא אלא להא גיפסית לגיפסית עברית לעברים עילמית לעילמים יונית ליוונים יצא אי הכי רב ושמואל אמאי מוקמי לה למתני' בלעז יונית לוקמה בכל לעז [אלא מתניתין כברייתא] וכי איתמר דרב ושמואל בעלמא איתמר רב ושמואל דאמרי תרווייהו לעז יווני לכל כשר והא קתני יונית ליוונים אין לכולי עלמא לא אינהו דאמורו כרשב"ג דתנן רשב"ג אומר אף ספרים לא התירו שיכתבו אלא יונית והוה הלכה כרשב"ג. אי אמרי הלכה כרשב"ג הוה אמאינה הני מילי שאר ספרים אבל מגילה דכתיב בה **ו**ככתבם אימאל לא קמ"ל: והלועז ששמעו אשורית יצא וכו': והא לא ידע מאי קאמרי מירי דהוה אנשים ועמי הארץ מתקיף לה רבינא אמו וכו' **ו**האחשתרנים בני הרמכים מי ידעינן אלא מצות קריאה ופרסומי ניסא וכתיב התם **ו**כתב זאת זכרון בספר מה להלן בספר אף כאן בספר וממאי דהאי זכירה קריאה היא דלמא עיון בעלמא לא סלקא דעתך (דכתיב) **ו**זכור יכול בלב כשהוא אומר **ו**לא תשכח הרי שכחת הלב אמור הא מה אני מקיים זכור בפה: קראה תרגום לא יצא וכו': היכי דמי אולימא דכתיבה מקרא וקרי לה תרגום היינו על פה לא צריכא דכתיבה תרגום וקרי לה תרגום: אבל קורין אותה ללועזות בלעז וכו': והא אמרת קראה בכל לשון לא יצא רב ושמואל דאמרי תרווייהו בלעז יווני היכי דמי אולימא דכתיבה אשורית וקרי לה יונית היינו על פה א"ר אחא א"ר אלעזר שכתובה בלעז יונית וא"ר אחא א"ר אלעזר מנין שקראו הקב"ה ליעקב אל שנאמר **ו**יקרא לו אל אלהי ישראל דאי סלקא דעתך למוזבא קרא ליה יעקב אל ויקרא לו יעקב מיבעי ליה אלא ויקרא לו ליעקב אל ומי קראו אל אלהי ישראל מיתבי קראה גיפסית עברית עילמית מדית יונית לא יצא הא לא דמיא אלא להא גיפסית לגיפסית עברית לעברים עילמית לעילמים יונית ליוונים יצא אי הכי רב ושמואל אמאי מוקמי לה למתני' בלעז יונית לוקמה בכל לעז [אלא מתניתין כברייתא] וכי איתמר דרב ושמואל בעלמא איתמר רב ושמואל דאמרי תרווייהו לעז יווני לכל כשר והא קתני יונית ליוונים אין לכולי עלמא לא אינהו דאמורו כרשב"ג דתנן רשב"ג אומר אף ספרים לא התירו שיכתבו אלא יונית והוה הלכה כרשב"ג. אי אמרי הלכה כרשב"ג הוה אמאינה הני מילי שאר ספרים אבל מגילה דכתיב בה **ו**ככתבם אימאל לא קמ"ל: והלועז ששמעו אשורית יצא וכו': והא לא ידע מאי קאמרי מירי דהוה אנשים ועמי הארץ מתקיף לה רבינא אמו וכו' **ו**האחשתרנים בני הרמכים מי ידעינן אלא מצות קריאה ופרסומי ניסא וכתיב התם **ו**כתב זאת זכרון בספר מה להלן בספר אף כאן בספר וממאי דהאי זכירה קריאה היא דלמא עיון בעלמא לא סלקא דעתך (דכתיב) **ו**זכור יכול בלב כשהוא אומר **ו**לא תשכח הרי שכחת הלב אמור הא מה אני מקיים זכור בפה: קראה תרגום לא יצא וכו': היכי דמי אולימא דכתיבה מקרא וקרי לה תרגום היינו על פה לא צריכא דכתיבה תרגום וקרי לה תרגום: אבל קורין אותה ללועזות בלעז וכו': והא אמרת קראה בכל לשון לא יצא רב ושמואל דאמרי תרווייהו בלעז יווני היכי דמי אולימא דכתיבה אשורית וקרי לה יונית היינו על פה א"ר אחא א"ר אלעזר שכתובה בלעז יונית וא"ר אחא א"ר אלעזר מנין שקראו הקב"ה ליעקב אל שנאמר **ו**יקרא לו אל אלהי ישראל דאי סלקא דעתך למוזבא קרא ליה יעקב אל ויקרא לו יעקב מיבעי ליה אלא ויקרא לו ליעקב אל ומי קראו אל אלהי ישראל מיתבי קראה גיפסית עברית עילמית מדית יונית לא יצא הא לא דמיא אלא להא גיפסית לגיפסית עברית לעברים עילמית לעילמים יונית ליוונים יצא אי הכי רב ושמואל אמאי מוקמי לה למתני' בלעז יונית לוקמה בכל לעז [אלא מתניתין כברייתא] וכי איתמר דרב ושמואל בעלמא איתמר רב ושמואל דאמרי תרווייהו לעז יווני לכל כשר והא קתני יונית ליוונים אין לכולי עלמא לא אינהו דאמורו כרשב"ג דתנן רשב"ג אומר אף ספרים לא התירו שיכתבו אלא יונית והוה הלכה כרשב"ג. אי אמרי הלכה כרשב"ג הוה אמאינה הני מילי שאר ספרים אבל מגילה דכתיב בה **ו**ככתבם אימאל לא קמ"ל: והלועז ששמעו אשורית יצא וכו': והא לא ידע מאי קאמרי מירי דהוה אנשים ועמי הארץ מתקיף לה רבינא אמו וכו' **ו**האחשתרנים בני הרמכים מי ידעינן אלא מצות קריאה ופרסומי ניסא וכתיב התם **ו**כתב זאת זכרון בספר מה להלן בספר אף כאן בספר וממאי דהאי זכירה קריאה היא דלמא עיון בעלמא לא סלקא דעתך (דכתיב) **ו**זכור יכול בלב כשהוא אומר **ו**לא תשכח הרי שכחת הלב אמור הא מה אני מקיים זכור בפה: קראה תרגום לא יצא וכו': היכי דמי אולימא דכתיבה מקרא וקרי לה תרגום היינו על פה לא צריכא דכתיבה תרגום וקרי לה תרגום: אבל קורין אותה ללועזות בלעז וכו': והא אמרת קראה בכל לשון לא יצא רב ושמואל דאמרי תרווייהו בלעז יווני היכי דמי אולימא דכתיבה אשורית וקרי לה יונית היינו על פה א"ר אחא א"ר אלעזר שכתובה בלעז יונית וא"ר אחא א"ר אלעזר מנין שקראו הקב"ה ליעקב אל שנאמר **ו**יקרא לו אל אלהי ישראל דאי סלקא דעתך למוזבא קרא ליה יעקב אל ויקרא לו יעקב מיבעי ליה אלא ויקרא לו ליעקב אל ומי קראו אל אלהי ישראל מיתבי קראה גיפסית עברית עילמית מדית יונית לא יצא הא לא דמיא אלא להא גיפסית לגיפסית עברית לעברים עילמית לעילמים יונית ליוונים יצא אי הכי רב ושמואל אמאי מוקמי לה למתני' בלעז יונית לוקמה בכל לעז [אלא מתניתין כברייתא] וכי איתמר דרב ושמואל בעלמא איתמר רב ושמואל דאמרי תרווייהו לעז יווני לכל כשר והא קתני יונית ליוונים אין לכולי עלמא לא אינהו דאמורו כרשב"ג דתנן רשב"ג אומר אף ספרים לא התירו שיכתבו אלא יונית והוה הלכה כרשב"ג. אי אמרי הלכה כרשב"ג הוה אמאינה הני מילי שאר ספרים אבל מגילה דכתיב בה **ו**ככתבם אימאל לא קמ"ל: והלועז ששמעו אשורית יצא וכו': והא לא ידע מאי קאמרי מירי דהוה אנשים ועמי הארץ מתקיף לה רבינא אמו וכו' **ו**האחשתרנים בני הרמכים מי ידעינן אלא מצות קריאה ופרסומי ניסא וכתיב התם **ו**כתב זאת זכרון בספר מה להלן בספר אף כאן בספר וממאי דהאי זכירה קריאה היא דלמא עיון בעלמא לא סלקא דעתך (דכתיב) **ו**זכור יכול בלב כשהוא אומר **ו**לא תשכח הרי שכחת הלב אמור הא מה אני מקיים זכור בפה: קראה תרגום לא יצא וכו': היכי דמי אולימא דכתיבה מקרא וקרי לה תרגום היינו על פה לא צריכא דכתיבה תרגום וקרי לה תרגום: אבל קורין אותה ללועזות בלעז וכו': והא אמרת קראה בכל לשון לא יצא רב ושמואל דאמרי תרווייהו בלעז יווני היכי דמי אולימא דכתיבה אשורית וקרי לה יונית היינו על פה א"ר אחא א"ר אלעזר שכתובה בלעז יונית וא"ר אחא א"ר אלעזר מנין שקראו הקב"ה ליעקב אל שנאמר **ו**יקרא לו אל אלהי ישראל דאי סלקא דעתך למוזבא קרא ליה יעקב אל ויקרא לו יעקב מיבעי ליה אלא ויקרא לו ליעקב אל ומי קראו אל אלהי ישראל מיתבי קראה גיפסית עברית עילמית מדית יונית לא יצא הא לא דמיא אלא להא גיפסית לגיפסית עברית לעברים עילמית לעילמים יונית ליוונים יצא אי הכי רב ושמואל אמאי מוקמי לה למתני' בלעז יונית לוקמה בכל לעז [אלא מתניתין כברייתא] וכי איתמר דרב ושמואל בעלמא איתמר רב ושמואל דאמרי תרווייהו לעז יווני לכל כשר והא קתני יונית ליוונים אין לכולי עלמא לא אינהו דאמורו כרשב"ג דתנן רשב"ג אומר אף ספרים לא התירו שיכתבו אלא יונית והוה הלכה כרשב"ג. אי אמרי הלכה כרשב"ג הוה אמאינה הני מילי שאר ספרים אבל מגילה דכתיב בה **ו**ככתבם אימאל לא קמ"ל: והלועז ששמעו אשורית יצא וכו': והא לא ידע מאי קאמרי מירי דהוה אנשים ועמי הארץ מתקיף לה רבינא אמו וכו' **ו**האחשתרנים בני הרמכים מי ידעינן אלא מצות קריאה ופרסומי ניסא וכתיב התם **ו**כתב זאת זכרון בספר מה להלן בספר אף כאן בספר וממאי דהאי זכירה קריאה היא דלמא עיון בעלמא לא סלקא דעתך (דכתיב) **ו**זכור יכול בלב כשהוא אומר **ו**לא תשכח הרי שכחת הלב אמור הא מה אני מקיים זכור בפה: קראה תרגום לא יצא וכו': היכי דמי אולימא דכתיבה מקרא וקרי לה תרגום היינו על פה לא צריכא דכתיבה תרגום וקרי לה תרגום: אבל קורין אותה ללועזות בלעז וכו': והא אמרת קראה בכל לשון לא יצא רב ושמואל דאמרי תרווייהו בלעז יווני היכי דמי אולימא דכתיבה אשורית וקרי לה יונית היינו על פה א"ר אחא א"ר אלעזר שכתובה בלעז יונית וא"ר אחא א"ר אלעזר מנין שקראו הקב"ה ליעקב אל שנאמר **ו**יקרא לו אל אלהי ישראל דאי סלקא דעתך למוזבא קרא ליה יעקב אל ויקרא לו יעקב מיבעי ליה אלא ויקרא לו ליעקב אל ומי קראו אל אלהי ישראל מיתבי קראה גיפסית עברית עילמית מדית יונית לא יצא הא לא דמיא אלא להא גיפסית לגיפסית עברית לעברים עילמית לעילמים יונית ליוונים יצא אי הכי רב ושמואל אמאי מוקמי לה למתני' בלעז יונית לוקמה בכל לעז [אלא מתניתין כברייתא] וכי איתמר דרב ושמואל בעלמא איתמר רב ושמואל דאמרי תרווייהו לעז יווני לכל כשר והא קתני יונית ליוונים אין לכולי עלמא לא אינהו דאמורו כרשב"ג דתנן רשב"ג אומר אף ספרים לא התירו שיכתבו אלא יונית והוה הלכה כרשב"ג. אי אמרי הלכה כרשב"ג הוה אמאינה הני מילי שאר ספרים אבל מגילה דכתיב בה **ו**ככתבם אימאל לא קמ"ל: והלועז ששמעו אשורית יצא וכו': והא לא ידע מאי קאמרי מירי דהוה אנשים ועמי הארץ מתקיף לה רבינא אמו וכו' **ו**האחשתרנים בני הרמכים מי ידעינן אלא מצות קריאה ופרסומי ניסא וכתיב התם **ו**כתב זאת זכרון בספר מה להלן בספר אף כאן בספר וממאי דהאי זכירה קריאה היא דלמא עיון בעלמא לא סלקא דעתך (דכתיב) **ו**זכור יכול בלב כשהוא אומר **ו**לא תשכח הרי שכחת הלב אמור הא מה אני מקיים זכור בפה: קראה תרגום לא יצא וכו': היכי דמי אולימא דכתיבה מקרא וקרי לה תרגום היינו על פה לא צריכא דכתיבה תרגום וקרי לה תרגום: אבל קורין אותה ללועזות בלעז וכו': והא אמרת קראה בכל לשון לא יצא רב ושמואל דאמרי תרווייהו בלעז יווני היכי דמי אולימא דכתיבה אשורית וקרי לה יונית היינו על פה א"ר אחא א"ר אלעזר שכתובה בלעז יונית וא"ר אחא א"ר אלעזר מנין שקראו הקב"ה ליעקב אל שנאמר **ו**יקרא לו אל אלהי ישראל דאי סלקא דעתך למוזבא קרא ליה יעקב אל ויקרא לו יעקב מיבעי ליה אלא ויקרא לו ליעקב אל ומי קראו אל אלהי ישראל מיתבי קראה גיפסית עברית עילמית מדית יונית לא יצא הא לא דמיא אלא להא גיפסית לגיפסית עברית לעברים עילמית לעילמים יונית ליוונים יצא אי הכי רב ושמואל אמאי מוקמי לה למתני' בלעז יונית לוקמה בכל לעז [אלא מתניתין כברייתא] וכי איתמר דרב ושמואל בעלמא איתמר רב ושמואל דאמרי תרווייהו לעז יווני לכל כשר והא קתני יונית ליוונים אין לכולי עלמא לא אינהו דאמורו כרשב"ג דתנן רשב"ג אומר אף ספרים לא התירו שיכתבו אלא יונית והוה הלכה כרשב"ג. אי אמרי הלכה כרשב"ג הוה אמאינה הני מילי שאר ספרים אבל מגילה דכתיב בה **ו**ככתבם אימאל לא קמ"ל: והלועז ששמעו אשורית יצא וכו': והא לא ידע מאי קאמרי מירי דהוה אנשים ועמי הארץ מתקיף לה רבינא אמו וכו' **ו**האחשתרנים בני הרמכים מי ידעינן אלא מצות קריאה ופרסומי ניסא וכתיב התם **ו**כתב זאת זכרון בספר מה להלן בספר אף כאן בספר וממאי דהאי זכירה קריאה היא דלמא עיון בעלמא לא סלקא דעתך (דכתיב) **ו**זכור יכול בלב כשהוא אומר **ו**לא תשכח הרי שכחת הלב אמור הא מה אני מקיים זכור בפה: קראה תרגום לא יצא וכו': היכי דמי אולימא דכתיבה מקרא וקרי לה תרגום היינו על פה לא צריכא דכתיבה תרגום וקרי לה תרגום: אבל קורין אותה ללועזות בלעז וכו': והא אמרת קראה בכל לשון לא יצא רב ושמואל דאמרי תרווייהו בלעז יווני היכי דמי אולימא דכתיבה אשורית וקרי לה יונית היינו על פה א"ר אחא א"ר אלעזר שכתובה בלעז יונית וא"ר אחא א"ר אלעזר מנין שקראו הקב"ה ליעקב אל שנאמר **ו**יקרא לו אל אלהי ישראל דאי סלקא דעתך למוזבא קרא ליה יעקב אל ויקרא לו יעקב מיבעי ליה אלא ויקרא לו ליעקב אל ומי קראו אל אלהי ישראל מיתבי קראה גיפסית עברית עילמית מדית יונית לא יצא הא לא דמיא אלא להא גיפסית לגיפסית עברית לעברים עילמית לעילמים יונית ליוונים יצא אי הכי רב ושמואל אמאי מוקמי לה למתני' בלעז יונית לוקמה בכל לעז [אלא מתניתין כברייתא] וכי איתמר דרב ושמואל בעלמא איתמר רב ושמואל דאמרי תרווייהו לעז יווני לכל כשר והא קתני יונית ליוונים אין לכולי עלמא לא אינהו דאמורו כרשב"ג דתנן רשב"ג אומר אף ספרים לא התירו שיכתבו אלא יונית והוה הלכה כרשב"ג. אי אמרי הלכה כרשב"ג הוה אמאינה הני מילי שאר ספרים אבל מגילה דכתיב בה **ו**ככתבם אימאל לא קמ"ל: והלועז ששמעו אשורית יצא וכו': והא לא ידע מאי קאמרי מירי דהוה אנשים ועמי הארץ מתקיף לה רבינא אמו וכו' **ו**האחשתרנים בני הרמכים מי ידעינן אלא מצות קריאה ופרסומי ניסא וכתיב התם **ו**כתב זאת זכרון בספר מה להלן בספר אף כאן בספר וממאי דהאי זכירה קריאה היא דלמא עיון בעלמא לא סלקא דעתך (דכתיב) **ו**זכור יכול בלב כשהוא אומר **ו**לא תשכח הרי שכחת הלב אמור הא מה אני מקיים זכור בפה: קראה תרגום לא יצא וכו': היכי דמי אולימא דכתיבה מקרא וקרי לה תרגום היינו על פה לא צריכא דכתיבה תרגום וקרי לה תרגום